

Centrum Badania Opinii Społecznej

ul. Żurawia 4 skr. pt. 24

00-955 WARSZAWA 15

SEKRETARIAT: 28-37-04; 29-35-69
ZESPÓŁ REALIZACJI BADAŃ: 40-56-41

Telefon dyżurny: 21-34-34
Telex: 816-436

BS/58/24/90

OPINIE O PRYWATYZACJI GOSPODARKI

Komunikat z badań

Warszawa, marzec 1990 r.

Opinie o zamierzeniach rządowych dotyczących prywatyzacji - jednego z kluczowych mechanizmów, mających na celu przebudowę naszej gospodarki - były m.in. przedmiotem zainteresowania kolejnego sondażu CBOS¹. Ustaliliśmy stopień poinformowania ludzi w tej sprawie, przyzwolenie na zakres i tempo prywatyzacji różnych podmiotów gospodarczych, a także indywidualną gotowość do czynnego uczestniczenia w tym procesie.

Wiedzę na temat zamierzonych przez rząd przekształceń własnościowych można określić jako niewielką lub fragmentaryczną. Wprawdzie ponad połowa badanych (54,7%) coś wie na ten temat, ale co trzeci (34,8%) przyznaje, że w zasadzie nic o prywatyzacji nie wie, a tylko co dziesiąty jest dobrze zorientowany, na czym ma ona polegać.

Interesowało nas społeczne zapotrzebowanie na sprzedaż majątku dużych przedsiębiorstw państwowych w formie akcji oraz przekazywanie małych zakładów usługowych i sklepów w prywatne ręce za opłatą. Zdaniem większości (56,3%), taka prywatyzacja gospodarki w Polsce jest potrzebna. Odmienny pogląd wyraziło tylko 11,5% badanych, a 32% nie zajęło stanowiska w tej sprawie. Opowiadający się za prywatyzacją (843 osoby) w uzasadnieniu najczęściej wskazywali na pozytywne jej skutki: lepszy stosunek ludzi do pracy, większą dbałość o własność prywatną, wymuszanie mechanizmów i zachowań rynkowych, a także podawali przykłady świadczące o sprawdzeniu się tej formy gospodarowania w przeszłości i w wielu krajach.

Szczegółowe uzasadnienia zwolenników prywatyzacji

	wskazania w %
Większa dbałość ludzi o własność prywatną, prywatny właściciel lepiej dba o swoje, by to co robi, przynosiło zyski	25,1

¹ "Aktualne problemy i wydarzenia"(2) - badanie zrealizowano w dniach 16-19 lutego 1990 roku na 1498-osobowej ogólnopolskiej próbie udziałowej dorosłej ludności.

Lepszy stosunek do pracy, większa dyscyplina, dbałość o jakość pracy, poczucie odpowiedzialności, wzrost wydajności	19,9
Lepsze wyniki produkcyjne, więcej towaru, poprawa zaopatrzenia, łatwiejszy dostęp do towarów	15,2
Uzdrowienie gospodarki, że będzie lepiej, ustabilizuje się sytuacja w firmach, przechodzenie do gospodarki rynkowej	12,9
Konkurencja, jej wzrost, rozbicie monopolu jako skutek	9,8
Zmniejszenie marnotrawstwa, lepsze poszanowanie narzędzi, maszyn i materiałów, mniejsze koszty produkcji, większa oszczędność	8,9
Formy państwowe, własność społeczna, dotychczasowa gospodarka nie sprawdziły się	7,8
Lepsza jakość (konkurencyjność) towarów, usług	7,6
Wyższe zarobki, większy zysk dla ludzi, lepsza opłacalność pracy	5,9
Są to sprawdzone (gdzie indziej i w przeszłości) formy gospodarowania, trzeba z nich korzystać	4,9
Większa operatywność, dostosowanie do warunków rynkowych, dbanie o klienta	5,3
Lepszą organizacja pracy	4,4
Obniżą się ceny na towary	4,4
Domaganie się konkurencji, rozbicia monopolu	2,7
Zmniejszenie biurokracji, przerostów administracji	2,8
Ludzie powinni być współwłaścicielami, odpowiadać za to, co robią i czuć się potrzebni	1,9
Prywatyzacja potrzebna, ale należy ograniczyć ją do mniejszych zakładów	1,2

Mniej liczna grupa (173 osoby) nie popierających prywatyzacji zwraca uwagę na wyższość własności państwowej, na zagrożenia i negatywne następstwa prywatyzacji, zwłaszcza dla ludzi, oraz na brak odpowiednich warunków do jej przeprowadzania.

Szczegółowe uzasadnienia przeciwników prywatyzacji

	wskazania w %
Jedni (bogaci) będą się bogacić kosztem innych (biednych), spowoduje to wyzysk, większe uzależnienie biednych	24,9
Własność państwowa jest lepsza, majątek narodowy powinien pozostać w gestii państwa, wystarczy lepiej ją zorganizować	13,9
Spowodowałoby to wzrost cen na towary	9,8
W zakładach prywatnych gorsza dbałość o pracowników, sprawy socjalne na niższym poziomie, w zakładach państwowych lepsza opieka socjalna	5,2
Ponieważ brak jest ludzi z kapitałem, trzeba mieć pieniądze, żeby kupić zakład, akcje itp.	4,6
Prywatyzacja niepotrzebna, zwłaszcza z wykorzystaniem obcego kapitału	4,0
Prywatyzacja niepotrzebna, zwłaszcza dużych zakładów przemysłowych	4,0
Brak doświadczeń w zakresie prywatyzacji, nieokreślona rola i uprawnienia akcjonariuszy itp., społeczeństwo nie jest przygotowane do tak gwałtownych przeobrażeń	3,5
Zły stosunek do pracowników, gorsze warunki pracy	2,9
Obniżyłaby się jakość towarów	1,7
Zakłady państwowe lepiej zaspokajają potrzeby społeczne	1,7

Osoby, które nie zajęły stanowiska w kwestii prywatyzacji gospodarki, najczęściej twierdziły, iż nie znają się na tym, nie znają rządowego programu i nie mają czasu tym się zajmować (29,4%) lub też nie były przekonane, że przyczyni się ona do poprawy sytuacji w kraju i poziomu życia obywateli (13,6%).

Opinie o zakresie i tempie przeprowadzenia prywatyzacji są uzależnione od rodzaju i wielkości podmiotów gospodarczych, których miałyby dotyczyć. Zdaniem 41,5% respondentów, dużych przedsiębiorstw przemysłowych nie należy prywatyzować w ogóle lub tylko niektóre, natomiast jeśli chodzi o handel

i usługi, ponad połowa badanych uważa, że sektor prywatny powinien przejąć większość lub wszystkie zakłady usługowe i sklepy. Szybciej w prywatne ręce należy przekazać handel i usługi niż duże przedsiębiorstwa (tab. 1).

Tabela 1

w procentach

Zakres i tempo prywatyzacji	Podmioty gospodarcze	
	duże przedsiębiorstwa państwowe	handel i usługi
W ogóle nie należy prywatyzować	11,5	3,3
Dokonać prywatyzacji:		
- tylko niektórych	30,3	19,8
- około połowy	11,3	16,4
- większości	17,8	27,3
- wszystkich	6,7	23,0
Trudno powiedzieć	22,2	10,0
Jeszcze w bieżącym roku	22,8	45,2
W ciągu 2 - 3 lat	36,0	34,6
W ciągu 4-5 lat	14,3	7,6
Należy to przeprowadzić jeszcze wolniej	15,6	7,6
Trudno powiedzieć	8,9	4,3

Pozytywne nastawienie do prywatyzacji gospodarki częściej mają osoby dobrze poinformowane o rządowych zamierzeniach w tej kwestii, niż nic nie wiedzące na ten temat (tab.2).

Zwolennicy prywatyzacji częściej zgadzają się na szerszy jej zakres i szybsze tempo (tab. 3).

O większym przyzwoleniu na prywatyzację placówek handlowych i usługowych oraz mniejszych zakładów produkcyjnych świadczą również odpowiedzi na pytanie: *W jakim stopniu można dopuścić prywatną inicjatywę do następujących sfer gospodarki?* (tab.4).

Tabela 2

w procentach

Pytania	Odpowiedzi na pytanie: Czy wie Pan(i), na czym ma polegać rządowy program prywatyzacji gospodarki?		
	jestem dość dobrze zorientowany(a)	coś wiem na ten temat	w zasadzie nic nie wiem na ten temat
<u>Czy prywatyzacja jest:</u>			
potrzebna	83,6	67,6	30,8
niepotrzebna	8,6	10,9	13,6
trudno powiedzieć	7,9	21,5	55,6
<u>Jaką część dużych przedsiębiorstw państwowych należałoby sprywatyzować?</u>			
W ogóle nie należy lub tylko niektóre	38,2	45,2	37,3
Dokonać prywatyzacji około połowy	10,5	13,6	8,3
Dokonać prywatyzacji większości lub wszystkich	48,0	29,0	10,8
Trudno powiedzieć	3,3	12,1	43,7
<u>W jakim czasie powinien zostać przeprowadzony proces prywatyzacji przemysłu?</u>			
Jeszcze w bieżącym roku	35,6	27,0	19,1
W ciągu 2-3 lat	39,6	45,2	32,0
W ciągu 4-5 lat	13,4	13,9	21,7
Należy to przeprowadzić jeszcze wolniej	11,4	13,9	27,1
<u>Jaka część przemysłu mogłaby zostać sprzedana przedsiębiorcom zagranicznym?</u>			
W ogóle nie należy tego robić	35,1	34,0	34,2
Należy sprzedać tylko niektóre zakłady	39,1	44,0	23,0
Należy sprzedać około połowy	8,6	5,9	3,3
Należy sprzedać większość lub wszystkie przedsiębiorstwa	9,9	5,4	3,5
Trudno powiedzieć	7,3	10,8	36,1
<u>Czy był(a)by Pan(i) skłonny(a) przeznaczyć całość lub część swoich oszczędności na zakup akcji przedsiębiorstw?</u>			
Tak, całość oszczędności	3,3	0,7	0,0
Tak, część oszczędności	33,6	16,2	5,4
Nie mam oszczędności	46,7	63,7	73,2
Mam pieniądze, ale nie kupię	16,4	19,0	20,1
Trudno powiedzieć	0,0	0,4	1,3

Tabela 3

w procentach

Pytania	Odpowiedzi na pytanie: Czy według Pana(i) prywatyzacja w Polsce jest:		
	potrzebna	niepotrzebna	trudno powiedzieć
<u>Jaka część dużych przedsiębiorstw państwowych należałoby sprywatyzować?</u>			
W ogóle nie należy lub tylko niektóre	33,5	89,0	39,3
Dokonać prywatyzacji około połowy	17,8	1,7	3,8
Dokonać prywatyzacji większości lub wszystkich	39,5	2,9	6,1
Trudno powiedzieć	9,3	6,4	50,8
<u>W jakim czasie powinien zostać przeprowadzony proces prywatyzacji przemysłu?</u>			
Jeszcze w bieżącym roku	33,1	10,7	15,2
W ciągu 2-3 lat	49,2	13,3	33,1
W ciągu 4-5 lat	12,9	15,3	23,7
Należy to prowadzić jeszcze wolniej	4,8	60,7	28,1
<u>Jaka część przemysłu mogłaby zostać sprzedana przedsiębiorcom zagranicznym?</u>			
W ogóle nie należy tego robić	27,8	66,1	33,6
Należy sprzedać tylko niektóre zakłady	46,6	19,9	23,8
Należy sprzedać około połowy	7,6	2,3	2,1
Należy sprzedać większość przedsiębiorstw lub wszystkie	7,6	2,3	2,1
Trudno powiedzieć	10,3	9,4	38,4
<u>Czy był(a)by Pan(i) skłonny(a) przeznaczyć całość lub część swoich oszczędności na zakup akcji przedsiębiorstw?</u>			
Tak, całość oszczędności	1,3	0,0	0,0
Tak, część oszczędności	20,9	7,0	5,0
Nie mam oszczędności	58,2	70,9	75,8
Mam pieniądze, ale nie kupię	19,2	22,1	18,0
Trudno powiedzieć	0,5	0,0	1,3

Tabela 4

w procentach

Sfery gospodarki	Stopień prywatyzacji				Trudno powiedzieć	Średnie
	bez ograniczeń	w ograniczonym zakresie	w wyjątkowych przypadkach	nie dopuszczać wcale		
Rzemiosło	76,0	16,9	1,1	0,8	5,0	91,6
Handel detaliczny	50,3	37,8	2,5	2,6	6,7	82,7
Niewielkie zakłady przemysłowe	44,3	34,0	7,1	3,7	10,6	77,1
Handel hurtowy	32,4	41,6	7,9	4,5	13,4	72,4
Banki	21,8	38,9	11,3	8,6	19,2	63,5
Średnie zakłady przemysłowe	22,3	44,3	11,5	8,2	13,4	65,3
Handel zagraniczny	23,5	39,5	10,8	7,7	18,4	65,0
Duże zakłady przemysłowe	10,5	33,2	16,4	24,1	15,6	47,4

Uwaga: Średnie obliczono po przeskalowaniu ocen. Poszczególnym odpowiedziom przypisano następujące wartości: bez ograniczeń - 100, w ograniczonym zakresie - 75, trudno powiedzieć - 50, w wyjątkowych przypadkach - 25, nie dopuszczać wcale - 0. Zatem im wyższa średnia, tym większe przyzwolenie na prywatyzację.

O ile prywatyzację uznaje za potrzebną większość badanych, to w stosunku do sprzedaży zakładów przemysłowych zagranicznym przedsiębiorcom respondenci zachowują znaczną rezerwę: 36,1% sądzi, iż należy sprzedać tylko niektóre zakłady, 34% - że w ogóle nie należy tego robić, 5,2% wyraża zgodę na odstąpienie około połowy przedsiębiorstw, 4,5% - na większość, a tylko 0,7% - na wszystkie. Zarówno poinformowani, jak i nic nie wiedzący na temat prywatyzacji są równie często zgodni, że nie należy w ogóle sprzedać majątku przedsiębiorcom zagranicznym. Pierwsi częściej uważali, że należy odstąpić tylko niektóre przedsiębiorstwa (39,1% wobec 23,0% niezorientowanych) bądź - że większość lub wszystkie (9,9% wobec 3,5%; zob. tab.2).

Istotnym wyznacznikiem stosunku do problemu przekształceń własnościowych jest gotowość przeznaczenia całości lub

części oszczędności na wykup akcji przedsiębiorstw od państwa. Sprawa ta dotyczy 35% respondentów, ponieważ pozostali (65%) nie posiadają oszczędności. Spośród mających je, jedynie 0,7% byłoby skłonnych przeznaczyć na ten cel całe swoje oszczędności, 14,1% ulokowałoby w akcjach część zasobów finansowych, a 19,1% mimo że ma pieniądze, to nie kupiłoby ich. Większość z tych, którzy zdecydowałiby się na tego typu inwestycję, przeznaczyłoby nań do miliona złotych, w tym do 500 tys. zł - 24,2%; od 500 tys. do 1 mln - 40,3%; do 5 mln - 21,4%; więcej niż 5 mln - 6,9% (nie miało zdania 2,8% respondentów). Najczęściej ankietowani wymieniali jako posiadających odpowiednią ilość pieniędzy na wykup akcji przedsiębiorstw:

- prywatnych przedsiębiorców, właścicieli kantorów walutowych, firm polonijnych	95,4%
- dyrektorów i kadre kierowniczą przedsiębiorstw państwowych	70,8%
- rzemieślników, taksówkarzy	62,8%
- rolników z dużych gospodarstw	59,8%
- byłych pracowników aparatu partyjnego	58,2%
- lekarzy	46,7%

Znacznie niżej oceniano - w kontekście ewentualnego zakupu akcji - zasobność finansową:

- oficerów WP	24,0%
- naukowców	23,9%
- milicjantów	20,5%
- robotników - specjalistów	19,3%

Gotowość do podjęcia prywatnej działalności handlowej lub usługowej w sytuacji, gdyby zaistniały odpowiednie warunki, tzn. korzystne przepisy i nisko oprocentowane kredyty, zgłosiło z różnym stopniem zdecydowania 38,6% ankietowanych ("zdecydowanie tak" - 14,3%, "raczej tak" - 24,3%). Nie wyraziło chęci 47,1% badanych ("raczej nie" - 21,3%, "zdecydowanie nie" - 25,8%; "trudno powiedzieć" - 12,4%).

Radykalizm co do zakresu prywatyzacji, handlu i usług jest związany z przeświadczeniem o potrzebie

szybkiego tempa w jej przeprowadzaniu i większą gotowością do podjęcia prywatnej działalności w tych sferach (tab. 5).

Tabela 5

w procentach

Pytania	Odpowiedzi na pytanie: Jaką część handlu i usług powinien przejąć sektor prywatny?			
	w ogóle nie przejmować lub tylko część	około połowy	większość lub wszystko	trudno powiedzieć
<u>W jakim czasie powinien zostać przeprowadzony proces prywatyzacji handlu i usług?</u>				
Jeszcze w bieżącym roku	28,2	52,2	56,9	15,6
W ciągu 2-3 lat	34,0	39,6	36,9	19,0
W ciągu 4-5 lat	16,4	5,3	4,5	7,5
Należy to przeprowadzić jeszcze wolniej	19,9	1,6	1,3	21,8
Trudno powiedzieć	1,5	1,2	0,4	36,1
<u>Czy Pan(i) był(a)by skłonny(a) podjąć prywatną działalność handlową lub usługową, gdyby istniały odpowiednie warunki?</u>				
Zdecydowanie tak	9,6	13,2	19,6	2,7
Raczej tak	25,9	23,9	27,2	11,6
Raczej nie	21,3	23,9	21,9	18,4
Zdecydowanie nie	28,6	28,0	21,8	40,8
Trudno powiedzieć	14,6	11,1	9,5	26,5

Najlepiej poinformowani o zamierzeniach rządu w sprawie prywatyzacji gospodarki są mężczyźni, ludzie w wieku 30-39 lat, osoby z wykształceniem średnim, oceniający swoją sytuację materialną jako raczej dobrą i należący do "Solidarności" (tab. 1 aneksu).

Najczęściej prywatyzację za potrzebną uznają: mężczyźni, osoby do 39 roku życia, z wykształceniem ponadśred-

nim, bardzo dobrze sytuowani oraz członkowie "Solidarności" (tab. 2 aneksu).

Również w tych samych grupach socjodemograficznych występuje częściej poparcie dla prywatyzacji większości lub wszystkich przedsiębiorstw (tab. 3 aneksu) i dokonania tego jeszcze w bieżącym roku (tab. 4 aneksu).

Opinie w sprawie sprzedaży zakładów przemysłowych zagranicznym przedsiębiorcom są dość zgodne - nie należy tego robić w ogóle lub tylko w bardzo małym zakresie. Grupę najbardziej zachowawczą tworzą członkowie związków skupionych w OPZZ (tab. 5 aneksu).

Gotowość do przeznaczenia swoich oszczędności na zakup akcji przedsiębiorstw najczęściej deklarują: mężczyźni, ludzie w wieku 40-59 lat, osoby z wykształceniem ponadśrednim, dobrze sytuowani i członkowie "Solidarności" (tab. 6 aneksu), a przejście do prywatnej inicjatywy w handlu i usługach: osoby młode do 29 roku życia, z wykształceniem zasadniczym zawodowym i średnim, pracownicy gospodarki społecznej, oceniający swoją sytuację materialną jako bardzo dobrą i dobrą, a także należący do "Solidarności" (tab. 7 aneksu).

* * *

Wyniki sondażu wskazują na niewielki stopień poinformowania społecznego o kształcie zamierzonej przez rząd prywatyzacji gospodarki, przy znacznym przyzwoleniu na jej przeprowadzenie, zwłaszcza w stosunku do handlu, usług i małych zakładów przemysłowych. Natomiast większy krytycyzm wyrażano wobec prywatyzacji dużych przedsiębiorstw państwowych i sprzedaży naszego przemysłu kapitałowi zagranicznemu.

ANEKS

Tabela 1

w procentach

Cechy badanych	Odpowiedzi na pytanie: <i>Czy wie Pan(i) na czym ma polegać przygotowany przez rząd program prywatyzacji gospodarki?</i>		
	jestem dość do- brze zor- ientowa- ny(a)	coś wiem na ten temat	w zasadzie nic na ten temat nie wiem
<u>Płeć</u>			
Mężczyźni	14,9	61,5	23,6
Kobiety	5,8	48,7	45,3
<u>Wiek</u>			
Do 29	5,8	57,8	36,5
30-39	14,4	60,4	25,0
40-59	11,5	53,4	34,8
60 i więcej lat	7,4	46,8	45,8
<u>Miejsce zamieszkania</u>			
Wieś	8,0	49,8	42,2
Miasto	11,5	58,0	30,3
<u>Wykształcenie</u>			
Podstawowe	5,3	44,5	50,0
Zasadnicze zawodowe	9,3	59,9	30,9
Średnie	11,9	65,4	22,5
Ponadśrednie	26,6	58,2	15,2
<u>Zatrudnienie</u>			
Pracownicy gospodarki uspołecz- nionej	11,2	61,9	26,8
Rolnicy	8,5	43,9	47,6
Emeryci i renciści	8,0	44,1	47,9
<u>Ocena własnej sytuacji materialnej</u>			
Bardzo zła i zła	7,9	42,6	49,5
Raczej zła	7,7	54,4	37,9
Przeciętna	10,1	59,0	30,8
Raczej dobra	26,3	60,6	13,1
Bardzo dobra i dobra	11,1	61,1	25,0
<u>Przynależność do związków zawodowych</u>			
Należący do:			
- "Solidarności"	17,5	60,2	22,4
- związków skupionych w OPZZ	8,9	61,4	29,7
Nie należący do żadnych	8,6	52,4	38,8

Tabela 2

w procentach

Cechy badanych	Odpowiedź na pytanie: <i>Czy według Pana(i) prywatyzacja jest</i>		
	potrzebna	niepotrzebna	trudno powiedzieć
<u>Płeć</u>			
Mężczyźni	64,5	10,1	25,4
Kobiety	48,8	13,0	38,2
<u>Wiek</u>			
Do 29	63,5	5,8	30,7
30-39	62,9	10,9	26,2
40-59	55,3	13,1	31,6
60 i więcej lat	42,3	16,5	41,3
<u>Miejsce zamieszkania</u>			
Wieś	51,8	11,7	36,5
Miasto	59,3	11,5	29,2
<u>Wykształcenie</u>			
Podstawowe	44,2	13,6	42,1
Zasadnicze zawodowe	61,1	9,6	29,3
Średnie	62,9	11,9	25,3
Ponadśrednie	77,8	7,0	15,2
<u>Zatrudnienie</u>			
Pracownicy gospodarki uspołecznionej	59,7	12,0	28,3
Rolnicy	52,4	11,6	36,0
Emeryci i renciści	44,3	14,3	41,5
<u>Ocena własnej sytuacji materialnej</u>			
Bardzo zła i zła	42,3	17,5	40,2
Raczej zła	54,4	10,6	35,0
Przeciętna	59,0	11,4	29,5
Raczej dobra	77,8	2,0	20,2
Bardzo dobra i dobra	80,6	2,8	16,7
<u>Przynależność do związków zawodowych</u>			
Należący do:			
- "Solidarności"	69,9	7,3	22,8
- związków skupionych w OPZZ	49,5	27,7	22,8
Nie należący do żadnych	53,8	11,2	35,0

Tabela 3

w procentach

Cechy badanych	Odpowiedzi na pytanie: <i>Jaką część dużych przedsiębiorstw państwowych należałoby sprywatyzować?</i>					
	w ogóle nie należy ich prywatyzować	należy dokonać prywatyzacji				trudno powiedzieć
		tylko niektórych	około połowy	większość	wszystkich	
<u>Płeć</u>						
Mężczyźni	10,8	31,2	11,6	23,1	9,4	13,9
Kobiety	12,4	29,0	11,2	13,0	4,3	30,1
<u>Wiek</u>						
Do 29	6,4	29,3	13,1	20,4	11,6	19,2
30-39	12,2	30,8	14,9	18,7	6,2	17,2
40-59	14,7	31,0	10,5	16,5	6,2	21,2
60 i więcej lat	12,0	29,1	6,5	16,2	2,9	33,3
<u>Miejsce zamieszkania</u>						
Wieś	11,9	29,8	9,6	15,0	5,1	28,6
Miasto	11,5	30,2	12,6	19,7	7,8	18,3
<u>Wykształcenie</u>						
Podstawowe	14,1	25,3	8,3	12,3	5,5	34,4
Zasadnicze zawodowe	10,8	32,7	13,3	17,9	8,0	17,3
Średnie	9,7	35,1	13,2	21,6	7,1	13,2
Ponadśrednie	8,3	31,2	15,3	29,9	7,6	7,6
<u>Zatrudnienie</u>						
Pracownicy gospodarki społecznej	12,2	33,1	13,7	17,5	6,9	16,7
Rolnicy	12,9	25,8	11,0	11,7	5,5	33,1
Emeryci i renciści	12,9	28,6	5,2	17,1	3,8	32,4
<u>Ocena własnej sytuacji materialnej</u>						
Bardzo zła i zła	15,8	29,2	7,9	11,7	6,9	28,5
Raczej zła	11,5	26,7	13,3	17,6	7,2	23,7
Przeciętna	11,0	31,5	11,6	17,9	6,5	21,4
Raczej dobra	6,1	31,3	12,1	36,4	8,1	6,1
Bardzo dobra i dobra	5,6	41,7	13,9	19,4	0,0	19,4
<u>Przynależność do związków zawodowych</u>						
Należący do:						
- "Solidarności"	7,0	32,1	13,6	23,9	12,3	11,1
- związków skupionych w OPZZ	25,0	41,0	6,0	11,0	2,0	15,0
Nie należący do żadnych	11,4	28,5	11,2	17,3	6,1	25,5

Tabela 4

w procentach

Cechy badanych	Odpowiedzi na pytanie: <i>W jakim czasie powinien zostać przeprowadzony proces prywatyzacji przemysłu?</i>				
	jeszcze w bieżącym roku	w ciągu 2-3 lat	w ciągu 4-5 lat	należy to przeprowadzić jeszcze wolniej	trudno powiedzieć
<u>Płeć</u>					
Mężczyźni	27,2	41,0	12,3	14,0	4,2
Kobiety	19,2	32,3	16,5	17,4	13,5
<u>Wiek</u>					
Do 29	28,2	40,8	12,3	7,7	10,1
30-39	26,6	37,2	13,4	15,6	6,5
40-59	20,5	37,7	15,3	16,0	9,3
60 i więcej lat	16,7	29,5	16,7	24,3	10,5
<u>Miejsce zamieszkania</u>					
Wieś	21,7	35,4	14,4	15,7	11,3
Miasto	24,0	37,3	14,4	15,8	7,6
<u>Wykształcenie</u>					
Podstawowe	19,1	28,0	16,6	19,7	14,5
Zasadnicze zawodowe	25,7	41,4	12,9	11,9	7,2
Średnie	26,6	40,4	14,2	14,5	4,3
Ponadśrednie	24,1	50,0	10,1	11,4	3,2
<u>Zatrudnienie</u>					
Pracownicy gospodarki uspołecznionej	25,0	38,1	13,9	15,2	6,5
Rolnicy	24,1	32,7	14,7	14,8	13,6
Emeryci i renciści	16,0	29,9	18,5	22,8	11,0
<u>Ocena własnej sytuacji materialnej</u>					
Bardzo zła i zła	20,3	25,9	14,7	23,1	13,6
Raczej zła	18,9	37,1	14,1	16,8	12,0
Przeciętna	23,9	39,7	15,1	14,2	6,4
Raczej dobra	32,3	44,4	12,1	6,1	3,0
Bardzo dobra i dobra	48,6	31,4	11,4	2,9	5,7
<u>Przynależność do związków zawodowych</u>					
Należący do:					
- "Solidarności"	31,7	39,9	12,3	10,7	4,9
- związków skupionych w OPZZ	21,6	33,0	11,3	26,8	6,2
Nie należący do żadnych	21,3	35,9	15,3	15,9	10,2

Tabela 5

w procentach

Cechy badanych	Odpowiedzi na pytanie: <i>Jaka część przemysłu mogłaby zostać sprzedana przedsiębiorcom zagranicznym z krajów wysoko rozwiniętych?</i>					
	w ogóle nie należy tego robić	należy sprzedać				trudno powiedzieć
		tylko nie-które zakłady	około połowy	większość przedsiębiorstw	wszystkie przedsiębiorstwa	
<u>Płeć</u>						
Mężczyźni	32,3	40,6	6,2	6,0	1,0	14,0
Kobiety	35,7	32,1	4,4	3,1	0,5	24,0
<u>Wiek</u>						
Do 29	28,0	38,7	6,1	5,8	0,3	21,0
30-39	33,2	41,6	5,7	5,7	1,2	12,4
40-59	38,3	34,1	4,7	3,3	0,2	19,4
60 i więcej lat	35,4	29,9	4,5	3,2	1,3	25,7
<u>Miejsce zamieszkania</u>						
Wieś	38,3	32,4	4,0	3,7	0,9	20,7
Miasto	31,3	38,6	6,0	5,0	0,7	18,3
<u>Wykształcenie</u>						
Podstawowe	36,1	26,7	4,9	2,9	0,8	28,5
Zasadnicze zawodowe	34,6	38,0	5,2	5,6	0,3	16,4
Średnie	32,2	44,8	5,3	5,8	1,0	10,9
Ponadśrednie	29,7	48,1	6,3	5,1	0,6	9,5
<u>Zatrudnienie</u>						
Pracownicy gospodarki uspołecznionej	34,8	40,3	5,0	5,7	0,5	13,5
Rolnicy	39,0	29,3	3,7	2,4	1,2	24,4
Emeryci i renciści	35,1	29,2	4,9	2,4	0,7	27,8
<u>Ocena własnej sytuacji materialnej</u>						
Bardzo zła i zła	33,3	28,5	3,8	5,5	0,7	28,2
Raczej zła	33,4	35,3	4,5	5,0	0,8	21,0
Przeciętna	35,5	37,7	6,2	3,6	0,7	16,1
Raczej dobra	32,3	48,5	6,1	4,0	1,0	8,1
Bardzo dobra i dobra	22,2	47,2	2,8	8,3	0,0	19,4
<u>Przynależność do związków zawodowych</u>						
Należący do:						
- "Solidarności"	33,2	41,0	4,9	6,6	2,0	12,3
- związków skupionych w OPZZ	48,0	37,0	2,0	0,0	0,0	13,0
Nie należący do żadnych	33,0	35,0	5,6	44,4	0,5	21,4

Tabela 6

w procentach

Cechy badanych	Odpowiedzi na pytanie: <i>Czy był(a)by Pan(i) skłonny(a) przeznaczyć całość lub część swoich oszczędności na zakup akcji?</i>			
	tak, całość oszczędności	tak, część oszczędności	nie mam oszczędności	mam pieniądze, ale nie kupię
<u>Płeć</u>				
Mężczyźni	1,1	19,0	61,3	18,2
Kobiety	0,4	9,7	68,9	20,1
<u>Wiek</u>				
Do 29	1,2	10,0	70,2	17,6
30-39	0,7	17,7	62,9	18,4
40-59	0,9	18,0	59,9	20,4
60 i więcej lat	0,0	8,4	70,8	20,1
<u>Miejsce zamieszkania</u>				
Wieś	0,0	10,7	68,1	20,5
Miasto	1,2	16,3	63,5	18,4
<u>Wykształcenie</u>				
Podstawowe	0,3	8,0	71,4	19,3
Zasadnicze zawodowe	0,6	13,6	65,6	19,2
Średnie	1,8	17,4	61,6	18,9
Ponadśrednie	0,0	31,0	50,0	19,0
<u>Zatrudnienie</u>				
Pracownicy gospodarki społecznej	0,8	17,4	64,9	16,4
Rolnicy	0,0	9,2	60,1	29,4
Emeryci i renciści	0,0	8,0	69,2	21,7
<u>Ocena własnej sytuacji materialnej</u>				
Bardzo zła i zła	0,7	6,2	80,7	11,7
Raczej zła	0,5	9,1	76,2	12,8
Przeciętna	0,9	16,0	59,7	23,0
Raczej dobra	0,0	34,3	34,3	31,3
Bardzo dobra i dobra	2,8	38,9	19,4	38,9
<u>Przynależność do związków zawodowych</u>				
Należący do:				
- "Solidarności"	2,4	22,4	58,8	15,9
- związków skupionych w OPZZ	1,0	10,0	74,0	15,0
Nie należący do żadnych	0,4	12,5	66,1	20,3

Tabela 7

w procentach

Cechy badanych	Odpowiedzi na pytanie: <i>Czy był(a)by Pan(i) skłonny(a) podjąć prywatną działalność handlową lub usługową, gdyby zaistniały odpowiednie warunki?</i>				
	zdecydowanie tak	raczej tak	raczej nie	zdecydowanie nie	trudno powiedzieć
<u>Płeć</u>					
Mężczyźni	19,5	29,0	19,5	20,2	11,8
Kobiety	10,2	21,0	23,7	31,7	13,3
<u>Wiek</u>					
Do 29	21,8	37,1	17,1	8,1	15,9
30-39	20,4	30,1	23,0	15,6	11,0
40-59	12,8	24,2	22,8	28,4	11,9
60 i więcej lat	2,3	6,2	23,5	55,4	12,7
<u>Miejsce zamieszkania</u>					
Wieś	14,3	21,2	22,0	28,4	14,1
Miasto	14,8	27,1	21,5	25,0	11,7
<u>Wykształcenie</u>					
Podstawowe	9,3	16,8	21,9	39,3	12,7
Zasadnicze zawodowe	18,7	32,6	20,3	14,6	13,9
Średnie	18,9	31,9	19,4	18,1	11,7
Ponadśrednie	16,2	22,7	29,9	18,8	12,3
<u>Zatrudnienie</u>					
Pracownicy gospodarki społecznej	16,1	30,8	22,4	18,9	11,8
Rolnicy	11,7	16,6	28,2	27,6	16,0
Emeryci i renciści	2,8	6,7	22,2	57,0	11,3
<u>Ocena własnej sytuacji materialnej</u>					
Bardzo zła i zła	16,6	22,5	18,0	29,4	13,5
Raczej zła	13,2	24,8	22,4	27,0	12,7
Przeciętna	13,4	25,7	22,9	26,3	11,7
Raczej dobra	20,9	24,2	20,9	16,5	17,6
Bardzo dobra i dobra	18,8	28,1	21,9	18,8	12,5
<u>Przynależność do związków zawodowych</u>					
Należący do:					
- "Solidarności"	19,4	36,0	21,1	14,0	9,5
- związków skupionych w OPZZ	7,9	30,7	15,8	34,7	10,9
Nie należący do żadnych	14,3	21,3	22,6	28,3	13,5